

Házeli jsme korunou a mně padla Želeč

Obrázky ze života želečského učitele Karla Nejedlého

Dne 20. srpna oslavil 87. narozeniny učitel Karel Nejedlý. Narodil se v hornické rodině v Malých Přílepech na Kladensku. Vystudoval reálné gymnasium v Berouně a 4 ročníky učitelského ústavu v Hořovicích. Za války vyučoval čsl. náboženství ve farnosti Roztoky u Křivoklátku. Pracoval jako pomocný dělník v zemědělství, lesnictví a v kamenném lomu. Vyučoval na obecních a lidových školách, také v Želči na Žatecku a v Kozlech na Lounsku. Po válce se zasloužil o zřízení české obecní školy v Želči a o další rozvoj obce. Bývalí žáci, ale i ostatní obyvatelé Želče na něj stále vzpomínají.

Pan Nejedlý se těší dobrému zdraví v obci nedaleko Berouna, kde bydlí se svoji ženou Magdalenou a dcerou Drahomírou. Přijeli jsme za ním s želečským kronikářem a patriotem Květoslavem Kofánem, z jehož sbírky jsme přivezli řadu dokumentárních snímků. Karel Nejedlý nad nimi vzpomínal a vzpomínal...

„Měl jsem kamaráda Václava Mrázka, původně učil v Lidčích, pak působil tady v Železně. Jako si hospodáři vybírali usedlost, tak jsme si vybírali školu. Přišli jsme do Žatec a chtěli učit spolu, ale nevyšlo to. Doporučili nám podívat se po okrese. U Deštnice na rozcestí jsme si hodili korunou. Jemu padla hlava - Velká Černoč a mně orel, vyšla na mne Želeč.“

Přišel do Želče v květnu 1945 a šel se ohlásit na obec. Byl

nevtaný host. Neučilo se, škola zavřená. „První tři noci jsem ve škole spal. Čtyřmístné lavice jako za Marie Terezie, nějaké mundúry po vojácích. Pak jsem spával i v hospodě nahoře na sále, vedle jeviště. Němci mi tam dali postel, než vedení obce došlo, že by se mnou měli něco dělat. Teprve pak jsem dostal bydlení.“

V Želči bylo jen pár dětí ze smíšených manželství, nový dosídlenec byl pouze Karel Nejedlý. Předsedou správní komise byl člověk, který sloužil v německé armádě.

„Tehdy tam ještě byl sedlák Ooppel, který měl dva statky. V jednom byl pan Žižka, a ve druhém bydleli Němci a já. Tito Němci se chovali velmi vstřícně. Při odsunu se nestěhovali s transportem, ale individuálně. Kam a jak, to nevím...“ vzpomíná na

poválečnou dobu pan Nejedlý.

Do Želče nastoupil jako řídící učitel, vyučování zahájil 12. června 1945. V bývalé německé škole čp. 51 zřídil školu českou, ten rok se vyučovalo až do 19. července.

Stal se předsedou správní komise. „To bylo v pětáctýřicátém, když najednou někdo přiběhl, že tam kradou Rusové. Hlavním aktérem byl pan Štefl, že prý Rusáci zabili prase a chtějí odvézt. My už měli evidenci

dobytky a najednou nám někdo přijde ukrást prase. Pro prase přijel důstojník s bumázkou, ale my, že ho nikomu nevydáme. Oficiři nasedli na bryčku a z dátky vystřelili, my taky, a to prase jsme pro republiku zachránili. Koukal z toho konflikt, debata to byla dost rušná. Představoval jsem státní moc, to mi bylo 24 let.“

Později, v roce 1946 šli spolu s Václavem Mrázekem na vojnu. „Sám jsem si o vojnu řekl, abych to měl odbytý, a on taky. O Václavovi by se daly psát romány. Vojnu snášel špatně. Tam at děláte, co děláte, vždycky je to špatně. Ve vzteku si na poldovce přivodil úraz a tak ho přeřadili do kanceláře. Já byl jiný voják než Vašek. Já to vydržel. Nikam jsem se necpal.“

V roce 1948 přijel Václav Mrázek do Želče. „Přišel k nám a vytil mi svoje srdce, prý, já jsem tu nešťastný, nebudu tady. A pustil se do světa. Za čas jsem dostal pohlednici z Itálie: Připravuji se na cestu do Tichomoří. Co s ním bylo dál, nevím. Ztratil jsem ho,“ se slzami v očích zavzpomínal na kamaráda pan Nejedlý.

(Dokončení v příštím čísle)

Připravila Alla Balkovska

Pan učitel Karel Nejedlý v kruhu svých nejbližších – dcery Drahomíry a manželky Magdaleny.